

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ У СИСТЕМІ ОСВІТИ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Світлана Дрібас

кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри загальної та вікової психології,
Криворізький державний педагогічний університет,
E-mail: dribas.sveta@gmail.com

Арт-терапія є формою терапії, в якій художні процеси та творчість використовуються з метою допомоги у висловленні емоцій, керуванні своїми почуттями та покращенні психічного та фізичного благополуччя. Цей вид взаємодії може бути ефективним способом роботи з дітьми у форматі інклюзивної освіти, оскільки вона дозволяє використовувати творчі процеси, які не потребують ускладнених фізичних або когнітивних функцій.

Інклюзивна освіта передбачає створення умов для рівних можливостей навчання та розвитку для всіх учнів. Використання арт-терапії в інклюзивній освіті може допомогти дітям проявити свої творчі здібності та розвинути вміння та навички. Один зі способів використання арт-терапії в інклюзивній освіті може бути створення групи арт-терапії, в якій учні будуть працювати разом над творчими проєктами та спільно розвивати свої здібності. У рамках такої групи можуть бути проведені різноманітні творчі заняття, наприклад, малювання, скульптура, колажі, театральні імпровізації та інші види художньої діяльності.

Вчителі та педагоги-психологи можуть використовувати арт-терапевтичні методики для роботи з учнями, які мають проблеми зі зосередженістю, аутизмом, дислексією та іншими особливостями розвитку психіки. Арт-терапія дозволяє учням вільно виразити свої емоції та почуття, навчитися розуміти власні потреби та бажання, а також розвивати творчість та уяву. Це може мати позитивний вплив на психічне та фізичне здоров'я учнів, сприяти їхньому соціальному та емоційному розвитку.

У сучасному світі, де все швидко змінюється та виникають нові виклики, інклюзивна освіта з використанням арт-терапії може допомогти учням з

активно розвиватися та швидше адаптуватися до нових умов, а також забезпечити їм рівні можливості навчання та розвитку.

Арт-терапія може бути використана для підвищення мотивації учнів до навчання. Учні в системі інклюзивної освіти можуть зустрічатися з рядом об'єктивних і суб'єктивних труднощів під час навчання, що може призвести до відчуття незадоволення та невпевненості у собі та своїх здібностях. Арт-терапія може допомогти учням перебороти ці відчуття та підвищити їхню навчальну мотивацію. В ході творчих занять учні отримують нові корисні знання та навички, які можуть застосовувати у подальшому навчальному процесі.

Використання арт-терапевтичних технологій особливо важливе в корекційній роботі з дітьми, у яких відмічаються порушення розвитку у психоемоційній сфері. У них може фіксуватися підвищений рівень тривожності, почуття самотності, низька стресостійкість, а також наявність страхів та фобій.

Через мистецтво діти в системі інклюзивної освіти мають можливості розкритися та пізнати себе у практичній площині, вони самовиражаються, відточують свої комунікативні навички, а також розвивають емоційно-вольову сферу. Вони починають краще розуміти себе та відчують гармонізацію свого внутрішнього стану.

Інклюзивна освіта з використанням арт-терапії сприяє процесу соціалізації й дозволяє дитині знайти своє місце у суспільстві та стати його активним членом. Розвиток творчості та художніх здібностей може підготувати учнів до подальшого розвитку в обраних сферах життя та професійній

Для того, щоб ефективно впроваджувати арт-терапію в інклюзивну освіту, необхідно мати відповідну кваліфікацію та досвід роботи у цій сфері. Також важливо мати знання про особливості психологічного розвитку дітей, їхні потреби та інтереси.

Застосування арт-терапії в інклюзивній освіті може знайти своє застосування в різних контекстах. Наприклад, це може бути окремим видом занять з мистецтва або інтегровано в навчальну програму фахових дисциплін, а також використовуватися у форматі індивідуальних чи групових занять.

Навчальний процес, побудований на базі арт-терапії, може допомогти відкрити для учнів нові можливості для творчого вираження та самореалізації. Такий підхід до навчання може стати надійним способом підвищення навчальної мотивації, сприяти розвитку психологічного благополуччя та допомогти учням в системі інклюзивної освіти досягти успіху у навчальному процесі.

Список використаних джерел:

1. Інноваційні арт-терапевтичні технології : зб. наук. статей міжнар. наук. інтернет-конф. (м. Переяслав, 12 березня 2020 р.) / за заг. ред. В. А. Вінс, Т. М. Кузьменко. Переяслав : Домбровська Я. М., 2020. 177 с.
2. Удосконалення виховного процесу в закладах освіти як основа соціокультурного зростання дітей та молоді : матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції (м. Біла Церква, 29 травня 2020 р.) / за ред. Л. В. Канішевської, К. В. Плівачук. Біла Церква : КНЗ КОР «КОПОПК», 2020. 184 с.
3. Швецова Т. О. Арт-терапія в умовах інклюзивного освітнього середовища. *Київський науково-педагогічний вісник*. 2021. № 24. С. 51–57.